

Villejä ideoita

*tulevaisuuksien
& systeemisen muutoksen parista*

Yhteiskehittämisen aamupäivä
THL Innokylä 7.6.2024

Anni Leppänen

Yhteiskuntatieteet
University of London

Strateginen muotoilu
& kestävyssiirtymät
Aalto University

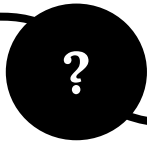
UK
Science &
Innovation
Network

DIGITALISAATION TUKI

Helsinki

“Se oli vaan jotain kivaa tekemistä, ei välttämättä osa meidän ydintoimintaa, jossa meidän pitää keskittyä siihen, mitä toimeksiantoja saamme (johdolta, asiakkailta).”

*Aina kun haluan oppia,
rakennan yhteisön sen
ympäri.*

Missä muutos on piilossa? urbaani, arki, estetiikka...

Kaupunkien rooli?

Käytäntöteoria:

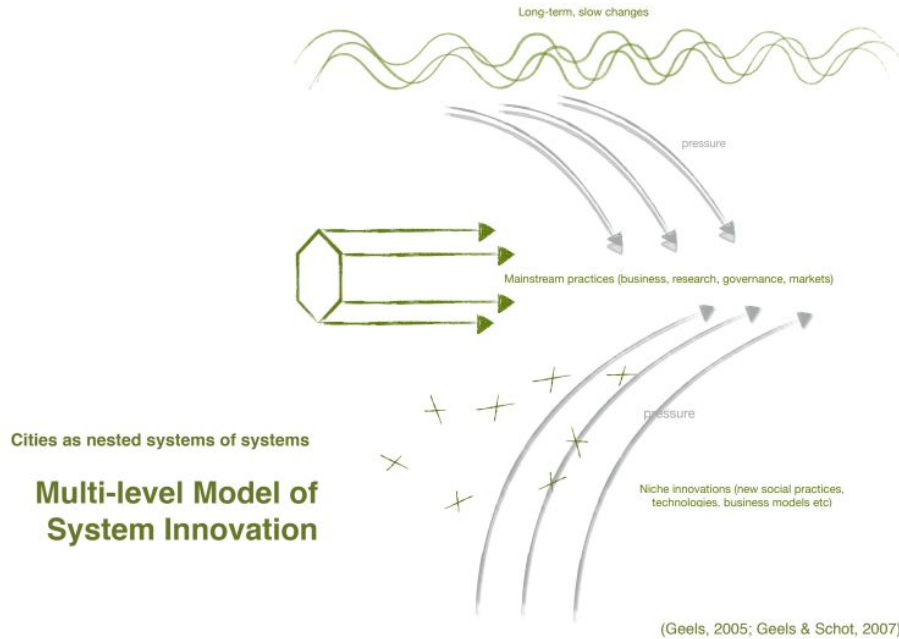
- jokapäiväinen elämä
- ajallis-tilallinen rytmi
- arkiset toistuvat mallit
- sosiaaliset normit
- materiaalisuus

Arkea voi havainnoida parhaiten kaupungissa.

IPCCn mukaan elämäntyylien muutos ruoan, liikkumisen ja asumisen saralla toisi suurimmat vähennykset päästöihin.

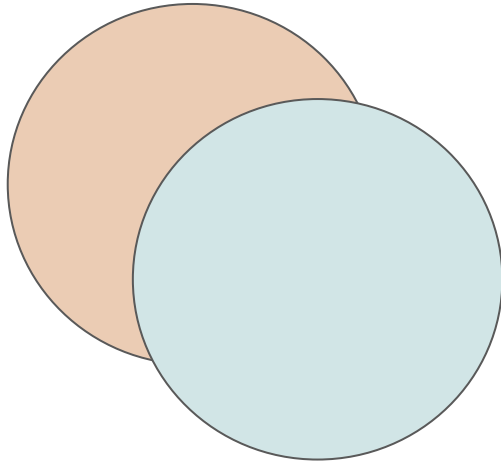
Kaupunkien urbaani elämä on kehollinen kokemus. Kuitenkin meidän on vaikea kuvitella, mitä jätämme perinnöksi tuleville sukupolville.

Miksi systeemistä muutosta tarvitaan?

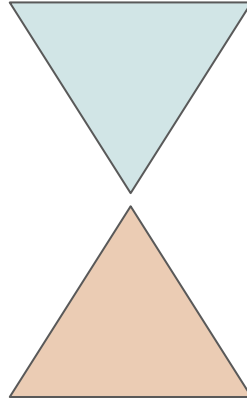
- Kestävä tulevaisuus ei ole vain teknologinen haaste, vaan myös sosiaalinen, taloudellinen ja hallinnollinen.
- Ilmastonmuutos ei ole vain materiaalivirtojen haaste, vaan sosiaalinen ja säädöksellinen haaste.
- Veden, energian ja ruuan systeemit ovat sidoksissa toisiinsa, osana sosiaalista perustaa.
- Systeemisten haasteet ovat luonteeltaan epävarmoja, polkuriippuvaisia, yhteismuuttuvia ja monimutkaisia.
- Tarvitaan siis siirtymien muotoilua!

Tulevaisuusvääristymät ja metanarratiivit

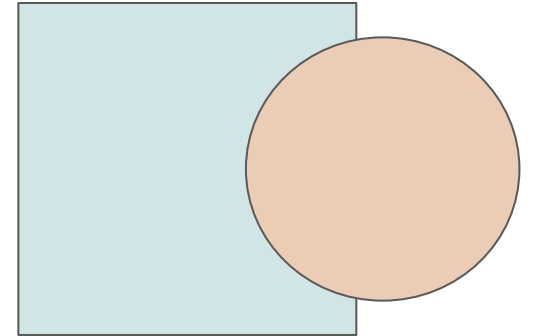
Metanarratiivit

Myytit ja olettamukset,
joita pidämme
itsestäänselvyyksinä,
kuten raha tai työ.

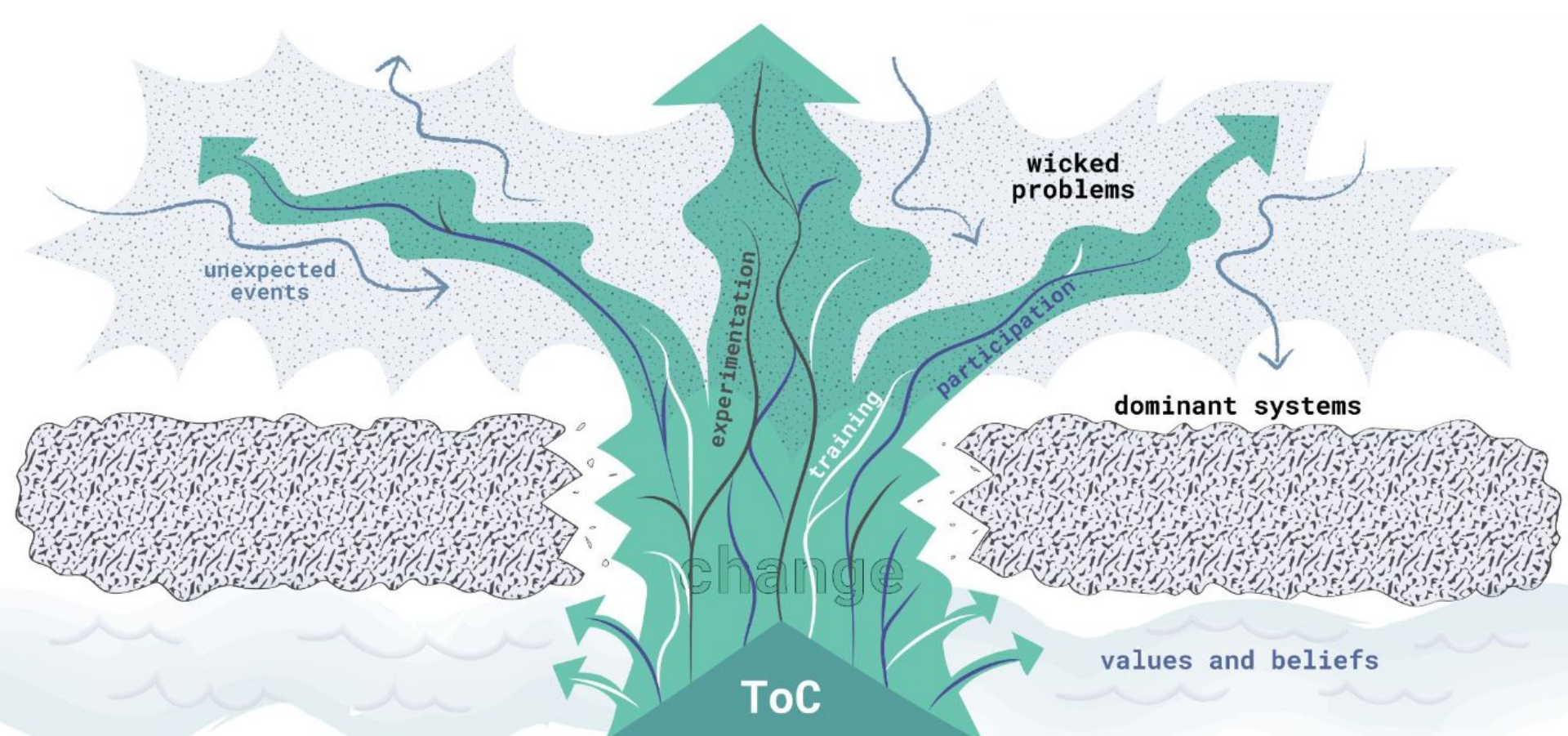
Tulevaisuus- vääristymät

Tulevaisuus nähdään vain
nykyisyyden jatkumona
tai stereotyyppisesti.

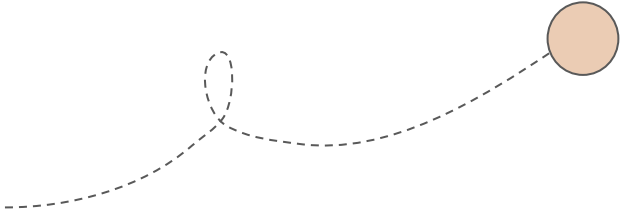
Ajatusvankilat

Minä vs me
Luonto vs resurssi
Kestävyys vs uusiutuminen
Materiamenestys vs riittävä
Rajallisuus vs runsaus

Lähde: Pushing Boundaries of Public Sector Innovation

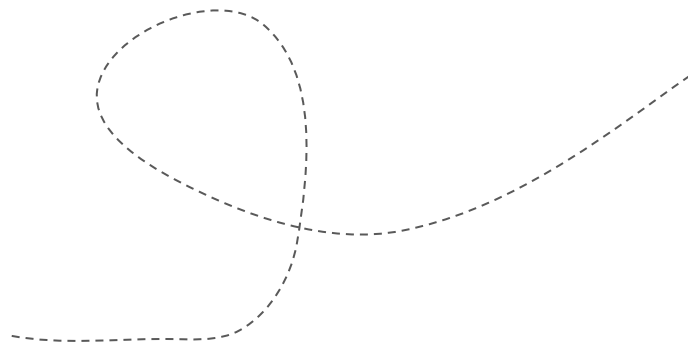

5 villiä ideaa

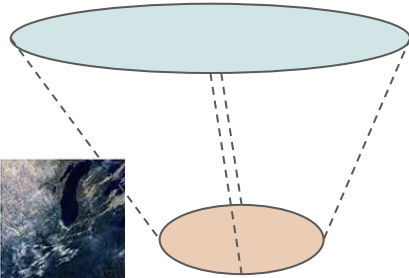
Mitä jos...?

1. Mitä jos vaihtaisit näkökulmaa?
  - Kehystä ja zoomaa.
  - Maailman lopun sieni.
  - Arkivoima(t).
2. Mitä jos tulevaisuudet olisivat kokemuksellisia?
  - Tulevaisuusesineet ja -tilat.
  - Syö (tai tanssi) tulevaisuus.

*Mitä jos vaihtaisit
näkökulmaa?*

Kehystä ja zoomaa

Powers of ten,
Eamsin sisarukset, 1977
<https://www.amesoffice.com/the-work/powers-of-ten/>

Tulevaisuuskien arki
Anni Leppänen, Reetta Maila, Anssi Tuulenmäki

Tulevaisuuskien arkipäivä

Yhteisöllinen arkipäivän havainnointi

Tarkastele, mitä yhden arkipäivän aikana tapahtuu. Mitä näet ja koet? Mikä on tottunutta ja vieraalla, mikä silmiäni? Keskittynyt on matkassa Obliquiscope eli pieni ikkuna, joka avaa väen tarkastella arkipäiväsi uusin silmin. Esäsi ikkunan ja taulukon avulla arkipäiväsi tärkeitä tai kiinnostavia asioita, joista otat kuvan. Zoomaa ulos ja sisään.

Muoto & materiaali   **Teknologia**   **Vuoro- vaikutus**   **Systemi**

esim. symboli, sana, syy, väri, karene, organinen, huumen sisältäjä, vaurio, uusi

esim. laite, järjestelmä, rakenteellinen, roboti, virtaus, virtuaalinen, energia

esim. kunnantunturi, yhteinen, historiallinen, erottava

esim. infrastruktuuri, sosiaalinen, ekologinen, oppiminen, taloudellinen

Aamu	Aamu	Aamu	Aamu
Lounas	Lounas	Lounas	Lounas
Iltapäivä	Iltapäivä	Iltapäivä	Iltapäivä
Ilta & yö	Ilta & yö	Ilta & yö	Ilta & yö

Obliquiscopeen otettu ja brittiläisen strategian muotoilu-paja Smithery.

Smithery
John V Willshire
<https://smithery.com/>

The Obliquiscope

WHAT

Matter, Space, Objects
What is it made of?
What does it depend on?
How accessible is it?
How sustainable is it?

What is the functional first step?

© SMITHERY

What happens when it's everywhere?

slower

What happens in five years time?

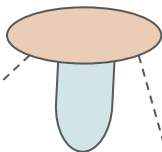
WHO

Culture, Groups, Individuals
What are they part of?
How do they communicate?
What beliefs do they share?
What behaviours are there?

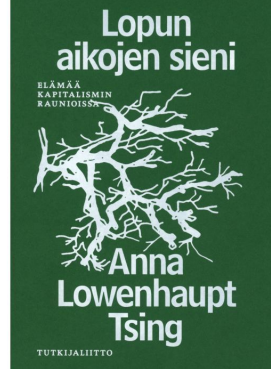
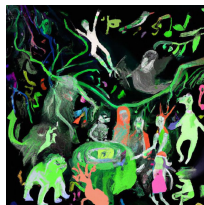
What does the last 60 seconds feel like?

faster

Maaailman lopun sieni

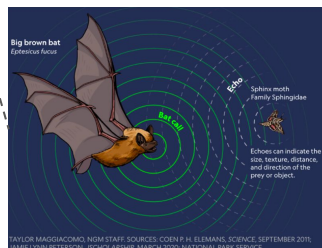
Helsingin yliopisto: Children of the Anthropocene
-tutkimushanke
https://blogs.helsinki.fi/anthropocenechildhoods_en/

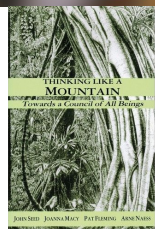
Anna Tsing. (2015).
Lopun aikojen sieni.

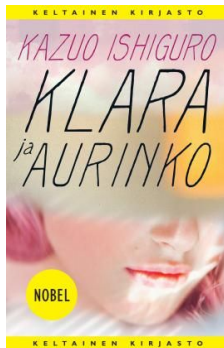
Alepa robotti joessa.
Helsingin sanomat 28.3.2024

Satu Aavanranta
NorDark
Aalto Creative Sustainability

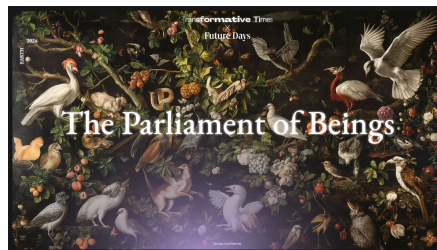

Naess A, & Fleming, P. (1988).
Thinking Like a Mountain:
Towards a Council of All Beings
<https://www.rainforestinfo.org.au/deep-eco/Joanna%20Macy.htm>

Kazuo Ishiguro. (2021).
Klara ja Aurinko

Henrique Nascimento, Future Days

CreaTures - Creative Practices for Transformational Futures
<https://creatures-eu.org/>

Arkivoima(t)

Arkivoima(t)-ajattelun taustalla ovat:
Anssi Tuulenmäki, Tekniikan Museo
Kaisa Torkkeli, Heureka
Johanna Enqvist, Suomen Tiedekeskukset ry

Mitä on tieto ja tietäminen?
Käytännöt ja arjen rutiinit muokkaavat meitä ja maailmaa.

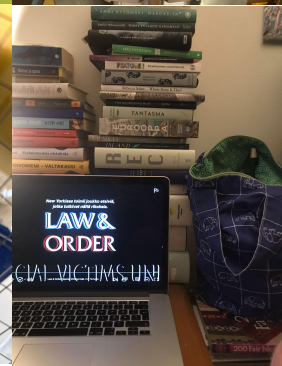
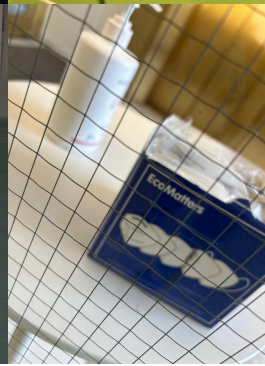
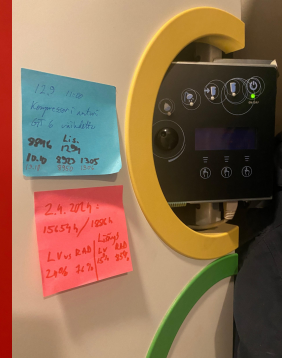
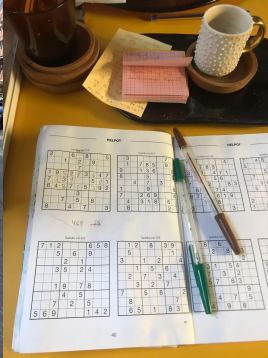
Tekeminen kiinnittyy arkeen, materiaaleihin ja tuttuun ympäristöihin. Näistä löytyy voimatekijät.

“Tulevaisuusperintö on aktiivisia tekoja, muutoksia, valintoja ja unohtamista. Se on ennen kaikkea asioiden uudelleenmerkityksellistämistä ja näkökulman muuttamista.”

Perinne, perintö suodattuu ajassa.

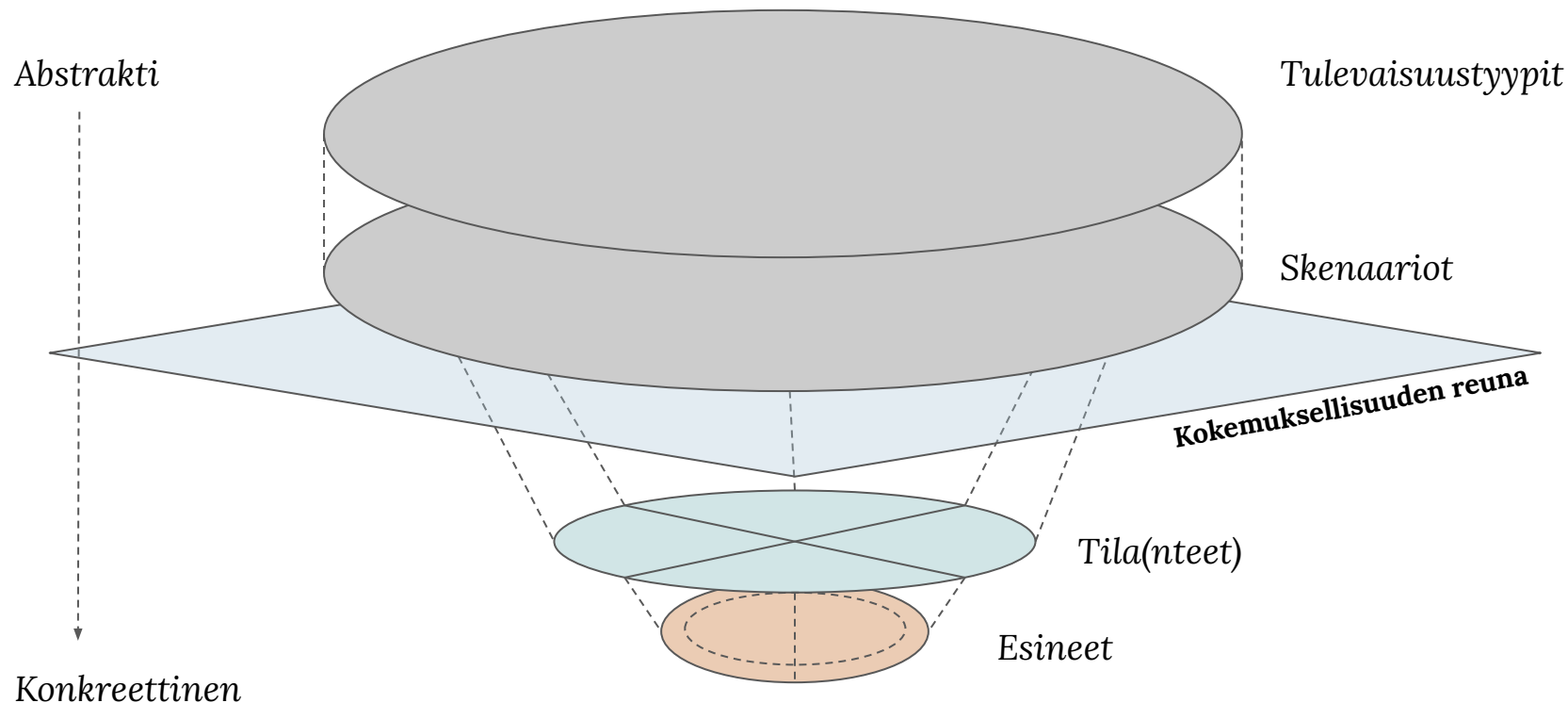
Toisinkatsominen.

Tuuppaa, tuunaa, vivuta. Vaihda rutiinit parempiin. Jos tuhat ihmistä tekee saman, millainen muutos syntyy?

*Mitä jos tulevaisuudet
olisivat kokemuksellisia?*

Mitä jos tulevaisuudet olisivat kokemuksellisia?

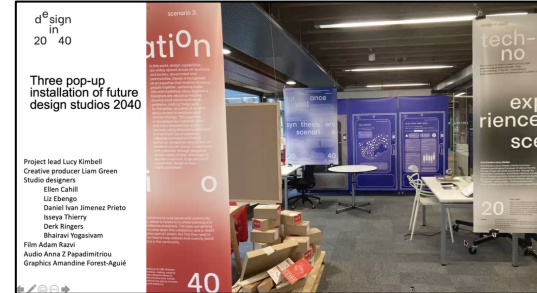
Tulevaisuusesineet ja -tilat

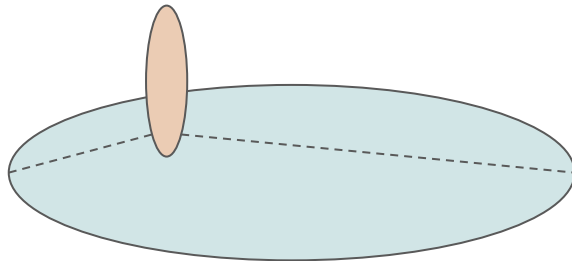
Vinnova
Framtidsprototyper
2022

Interview with a Time Traveler
Autodesk Research
2024

Lucy Kimbell
London studios in three 2040 scenarios
University Arts London

d°sign in 20 40

Three plausible 2040 scenarios

Surveillance Synthesisers	Technoscientific Experience Crafters	Regeneration Agents
In this world, designing is integrated in processes that routinely track, analyse and respond to data about behaviours, bodies, environments and ecologies to achieve regulated climate and business goals	In this world, a super-league of designers creates experiences that are luxurious, personalised and original, using technological capabilities in augmented reality, bio-design and robotics	In this world, designers are publicly invested in to bring people together, surface trade-offs and respond to local problems locally, in collaboration with businesses and communities

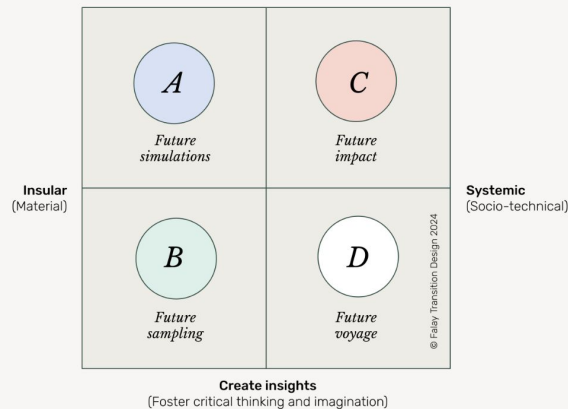
Syö tulevaisuus

Falay Transition Design
Futures Prototyping Menu

<https://www.falaydesign.com/journal-events/futures-prototyping-menu>

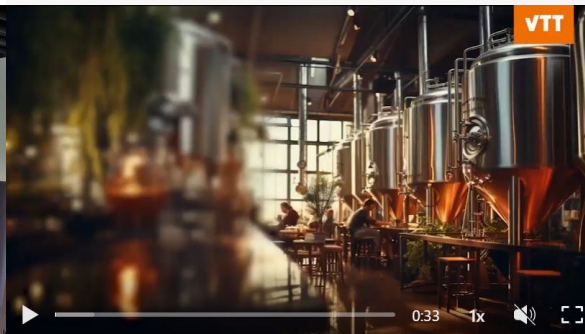
Implement & accelerate transitions
(Validate assumptions and understand barriers)

Olaf Hajek
<https://www.instagram.com/olafhajek/>

valokuva: Juhani Sibakov

iBex Future Food Court
VTT

VTT Cellular Food
<https://www.vttresearch.com/en/ourservices/vtt-cellularfood>

Futures
 Volume 127, March 2021, 1012902

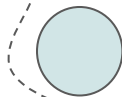
Designing future experiences of the everyday: Pointers for methodical expansion of sustainability transitions research

Claudia GarduñoGarcía, Idil Gaziulusoy

Claudia GarduñoGarcía & Idil Gaziulusoy. (2021). Designing future experiences of the everyday. Futures, Volume 127

Mistä näitä ideoita löytyy?

*Moderni marjanpoimija
kuratoi tietoa.*

Mistä näitä ideoita löytyy?

Seuraa kiinnostavia ääniä
Linkkarissa ja inspiroidu
maailman menosta!

Future Days
Lissabonissa

Tapaa uusia ihmisiä, tartu
ideaan ja järjestä
tapahtuma.

Tulevaisuuksien arki
Tekniikan museossa

Turhaudu, kirjoita pakina,
irtisanoudu ja vedä
tulevaisuusprosessi.

Tulevaisuusprosessi
Julkis-muotoilijoissa

Uskaltaisitko sinä?

*Mitä ideaa lähtisit
kokeilemaan omassa arjessa?*

Kiitos!

Uskalla olla utelias!

Yhteystiedot:

annileppanen@gmail.com

Verkostoidutaan LinkedInissä!

Tule mukaan julkishallinnon polkujohtamisen ohjelmaan

Lisää tietoa: <https://www.journey-ops.com/public-sector-fi>